

2020-11-27

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2020/212

Natur- och trafiknämnden

Samråd för Ryssbergens naturreservat

Förslag till beslut

1. Natur- och trafiknämnden förelägger, enligt 24§ förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., ägare och innehavare av särskild rätt till marken att lämna yttrande över förslaget till bildande av Ryssbergens naturreservat daterat 2020-12-15, enligt bilaga 1 till denna tjänsteskrivelse. Samrådstiden ska vara från och med 2021-01-15 till och med 2021-03-15.
2. Handlingen med förslaget till naturreservat ska under samrådstiden hållas tillgängligt i Nacka stadshus, Granitvägen 15, samt i biblioteket i Nacka Forum. Förslaget ska även finnas på kommunens hemsida www.nacka.se/ryssbergens-naturreservat. Meddelande om detta och handlingens huvudsakliga innehåll kungörs i Post- och Inrikes Tidningar, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet och Nacka Värmdö Posten.

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade den 27 april 2011 att påbörja inrättandet av Ryssbergens naturreservat under 2012. Sedan dess har ett stort antal inventeringar genomförts i Ryssbergen, bland annat av naturvärden, fladdermöss, fåglar och insekter. En mindre workshop har också hållits med natur- och friluftsföreningar. Hela reservatet har höga eller mycket höga naturvärden och präglas av mycket gamla tallar, rik förekomst av död ved, lång skoglig kontinuitet och många naturvårdsarter. Reservatet utgör en viktig spridningslänk i öst-västlig och nord-sydlig riktning för barrskogslevande arter och arter knutna till gammal ädellövskog.

Syftet med Ryssbergens naturreservat i förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets hållmarkstallskogar, bergbranter med gamla tallar samt lövdominerade skogspartier med hassel, ek och grova aspar ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv.

Syftet ska uppnås genom att skogen i huvudsak får utvecklas fritt. På vissa platser genomförs naturvårdande skötsel såsom frihugning av gamla träd, utglesning av stamtäta grupper med löv och yngre tall samt skapande av död ved. Friluftsanordningarna ska ha en kanaliseringseffekt och samordnas med bevarande av områdets höga naturvärden.

Ärendet

Den 27 april 2011 beslutade miljö- och stadsbyggnadsnämnden att påbörja inrättandet av Ryssbergens naturreservat under 2012. I den reviderade översiktsplanen från 2018 finns området med som pågående reservatsbildning. Sedan beslutet i miljö- och stadsbyggnadsnämnden har ett stort antal inventeringar genomförts i Ryssbergen, bland annat av naturvärden, insekter, fåglar och fladdermöss. En mindre workshop har genomförts under juni 2020 med natur- och friluftsföreningar. Arbetet med att ta fram förslaget till föreskrifter, avgränsning och skötselplan har skett under 2020.

Enligt 7 kap. 4§ miljöbalken får ett markområde av kommunen *förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.*

Syftet med Ryssbergens naturreservat i förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan är att *bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets hållmarkstallskogar, bergbranter med gamla tallar samt lövdominerade skogspartier med hassel, ek och grova aspar ska bevaras. Syftet är också att inom ramen för bevarande av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av ett tätortsnära naturområde för rekreation och friluftsliv.*

Hela reservatet har höga eller mycket höga naturvärden och cirka hälften av reservatet utgörs av en nyckelbiotop, klassad som barrnatturskog av Skogsstyrelsen. Främst präglas området av mycket gamla tallar, en riklig mängd död ved i olika nedbrytningsstadier samt en lång skoglig kontinuitet. En stor mängd naturvårdsarter har påträffats och många av dem är rödlistade. Bland annat finns det en rik insektsfauna med många brandberoende och brandgynnade arter. Reservatet är regionalt viktigt då det ligger i anslutning till Nacka-Värmdökilen och utgör en viktig del av den gröna infrastrukturen mellan Nyckelvikens naturreservat, Henriksdalsberget, Kvarnholmen och södra Djurgården samt Svindersvik och Svindersberg. Området är en del av spridningssambandet för främst barrskogslevande arter både i nord-sydlig riktning och i öst-västlig riktning samt för arter knutna till gammal ädellövskog.

Reservatets syfte ska uppnås genom att skogen i huvudsak får utvecklas fritt. På vissa platser genomförs naturvårdande skötsel såsom frihuggning av gamla träd, utglesning av stamtäta grupper med löv och yngre tall samt skapande av död ved. Biologiska värden ska stärkas och skogens strukturer bevaras och utvecklas. Syftet ska också tillgodoses genom information samt vid behov skötsel och anläggning av mindre friluftsanordningar och utmärkning av stigar och värdefulla platser ur natur- och kultursynpunkt. Friluftsanordningarna ska ha en kanaliseringseffekt och samordnas med bevarande av områdets höga naturvärden.

Med Ryssbergens naturreservat skapar Nacka kommun ett unikt naturreservat nära en tät och blandad stad, vilket ger både möjligheter och utmaningar. Reservatet kommer att vara en fin plats att besöka samtidigt som den unika naturen är känslig för slitage. Det är en balansgång att värna de höga naturvärdena och samtidigt tillgängliggöra området för besökare. Därför är reservatets föreskrifter striktare än i andra naturreservat i Nacka. Exempelvis är cykling inte tillåtet annat än på anlagda grusade stigar och belysning får inte sättas upp. För att möta en förväntad stor mängd besökare behöver dessa kanaliseras på framkomliga stigar. I takt med att antalet besökare ökar kan stigarna behöva ses över och förbättras. Detta möjliggörs i föreskrifterna.

Framtagande av förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan för Ryssbergens naturreservat har skett i samordning med detaljplaneprojekten för Ryssbergen och trafikplats Kvarnholmens verksamhetsområde. Samrådet för reservatet kommer att ske samtidigt som granskningen för detaljplanen Ryssbergen.

Ekonomiska konsekvenser

Vid bildande av reservatet kommer det tillkomma en del engångskostnader, exempelvis för utmärkning av reservatets gräns och anläggning av friluftsanordningar. Denna kostnad beräknas till cirka 600 000 kr. Driften av reservatet beräknas därefter till cirka 150 000 kr årligen. Enheten för drift offentlig utemiljö kommer under 2021 att söka markåtkomstbidrag för reservatet.

Konsekvenser för barn

Ryssbergens naturreservat kommer att vara mycket positivt för barn då området bevaras för framtiden och de biologiska värden som finns i reservatet bevaras och utvecklas. Reservatet har stora pedagogiska värden och är redan idag väl använt av skolor och förskolor för motion, lek och pedagogik.

Handlingar i ärendet

1. Förslag till föreskrifter, avgränsning och skötselplan, daterad 2020-12-15
2. Missiv till remissinstanser med sändlista

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Drift offentlig utemiljö

Anna Herrström
Kommunekolog
Drift offentlig utemiljö